MEMO

Onderwerp: Wijzigingen verordening 'voorzieningen huisvesting onderwijs' en beleidsregels

Inleiding

De huidige verordening van de gemeente Enschede is vastgesteld op 15 december 2015 en moet geactualiseerd worden als gevolg van nieuwe wetgeving per juli 2026 waarmee een Integraal Huisvestingsplan (IHP) verplicht wordt.

De VNG werkt nog aan een definitieve nieuwe modelverordening. Aangezien de gemeente Enschede al een IHP heeft, is besloten de verordening nu alvast aan te passen zodat het IHP goed verankerd is. De voorgestelde wijzigingen zijn overgenomen van de concept modelverordening die informeel ter beschikking is gesteld.

Wijzigingen

De voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op:

A. Technische wijzigingen in de nieuwe "Model Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs VNG, oktober 2020".
B. Wijzigingen als gevolg van de "Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting (IHP)".
C. Enschede specifieke onderwerpen die hoofdzakelijk vastgelegd zijn in beleidsregels.

Ad A. Technische wijzigingen

In 2020 heeft de VNG de modelverordening gewijzigd. Dit betreft een aantal tekstuele en technische wijzigingen in Bijlage III – Criteria vaststellen capaciteit, ruimtebehoefte en aanvullende ruimtebehoefte. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Ruimtebehoefte Basisonderwijs: achterstandsscore i.p.v. weging.
- Ruimtebehoefte Special Onderwijs: vereenvoudiging.
- Ruimtebehoefte Voortgezet Onderwijs: hernoemen profielen VMBO.
- Normen terreinoppervlakte: vanaf 200 leerlingen kon worden volstaan met 600 vierkante meter netto. In de gewijzigde verordening hebben grote scholen (+ 400 leerlingen) recht op een hogere minimumnorm.

Ad B. Wijzigingen als gevolg van de planmatige aanpak 7-7-2026

In de "Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting" zijn de volgende onderwerpen opgenomen:

- Toevoeging 'renovatie' als voorziening (art 92 WPO/90 WEC/ 6.2 WVO). Definitie: vernieuwing of grootschalige aanpassing.
- Inhoud integraal huisvestingsplan, ook wel IHP genoemd (art 92a WPO/90a WEC/ 6.2a WVO): vier jaar met uitzicht op 12 jaar daarna.
- Procedure IHP (art 92b WPO/90b WEC/ 6.2b WVO): OOGO, advies Onderwijsraad, doorzendplicht aan OC&W.
- Meerjarenonderhoudsplan (art 92c WPO/ 90 WEC/ 6.2c WVO): afstemming IHP, vier jaar met uitzicht 12 jaar daarna.
- Jaarprogramma (art 95 WPO/ 93 WEC/ 6.5 WVO): vaststelling overeenkomstig IHP.
- Opheffing zgn. investeringsverbod' (art 115 WPO/113 WEC): overschot kan voor huisvesting worden aangewend.

Schoolbesturen kunnen jaarlijks huisvestingsaanvragen indienen bij de gemeente. Goedgekeurde aanvragen komen op het zogenaamde Programma dat door het College wordt vastgesteld. Ook met het IHP blijft er jaarlijks een Programma opgesteld worden zodat duidelijk is welke scholen geld krijgen voor nieuwbouw of renovatie. Het IHP geeft een langjarige doorkijk naar op welk moment welke scholen gerenoveerd worden of nieuwbouw krijgen.

Om deze methodiek van een voortschrijdend meerjarig IHP investeringsschema in de lokale huisvestingsverordening te verankeren, is deze op de volgende onderdelen aangepast:

- *Status van IHP / meerjarig IHP investeringsschema*

Het document waarin de voorgenomen investeringen voor de komende jaren zijn beschreven dient een korte en helder een opsomming te geven van de gevraagde huisvestingsvoorzieningen: naam school, het jaar van uitvoering en het benodigde budget. Voorzieningen die in het IHP beschreven staan in een bepaald programmajaar komen in aanmerking voor een gemeentelijke vergoeding.

- *Aanvraagprocedure*

De aanvraagprocedure ex art 6 verordening komt te vervallen voor de voorzieningen die als project in het meerjarig IHP-investeringsschema zijn opgenomen. In beginsel zijn alle noodzakelijke voorzieningen in het schema opgenomen, maar voor onvoorziene omstandigheden biedt de verordening nog wel de mogelijkheid een aanvraag in te dienen (bijvoorbeeld; een calamiteit als gevolg van brand of vandalisme of constructiefouten). De huidige procedurevoorschriften in de modelverordening worden gehandhaafd met de mogelijkheid deze buiten toepassing te laten voor aanvragen die zien op projecten in het IHP/investeringsschema.

- *Definitie van huisvestingsvoorzieningen*

De voorzieningen die voor een vergoeding van de gemeente in aanmerking komen zijn in de onderwijswetgeving gedefinieerd (art 92 Wpo, art 76c Wvo en art 90 WEC) en in de verordening nader uitgewerkt en omschreven (art 2 Verordening). Voor ‘renovatie’ is in de verordening een afzonderlijke definitie moeten worden opgenomen.

- *Criteria voor de noodzaak*

De verordening kent een gedetailleerde regeling voor de beoordeling van de noodzaak van de aangevraagde voorziening (Bijlage I Verordening). Deze beoordeling kan feitelijk achterwege blijven voor de projecten die in het meerjarig IHP investeringsschema zijn opgenomen. In de tekst van verordening (Bijlage I) is dan ook een afzonderlijk criterium opgenomen.

- *Financiële normering*

De in de Bijlage IV van de verordening opgenomen financiële normering is voor de projecten in het meerjarig IHP investeringsschema niet relevant, omdat bij de vaststelling van het IHP voor deze projecten kader stellende budgetten zijn opgenomen. In de tekst van verordening is een afzonderlijke bepaling opgenomen.

Naast bovenstaande wijzigingen is in de verordening nog een belangrijke wijziging doorgevoerd in Bijlage III ruimtebehoefte deel B 1.4. Er is een specifieke ruimtenormering voor het ISK-onderwijs opgenomen. Door een kleinere groepsgrootte is de ruimtebehoefte voor deze onderwijssoort groter geworden. De VNG zal naar verwachting adviseren om de verordening op dit punt aan te passen. Zie toelichting ISK hieronder.

In Enschede kennen we twee scholen voor leerlingen die nog niet voldoende Nederlands spreken en voorbereid worden op doorstroom naar regulier onderwijs:

- ISK (Internationale Schakelklas): voortgezet onderwijs voor jongeren van ongeveer 12 tot 18 jaar. In Enschede is de ISK onderdeel van het bestuur Het Stedelijk.
- IOK (Internationale Opvangklas): onderwijs voor nieuwkomers in de basisschoolleeftijd. In Enschede is dit bekend als Taalschool De Globe en valt onder het bestuur van SKOE.

Net als de ISK heeft ook de IOK kleinere groepen. Daarom wordt in Bijlage III ruimtebehoefte deel B 1.2 voor het IOK de ruimtenormering van het Speciaal Basis Onderwijs aangehouden.

Ad C. Enschede specifieke wijzigingen in 5 beleidsregels

Naast de verordening heeft de gemeente Enschede een aantal beleidsregels waarin een aantal Enschede specifieke regels/procedures zijn beschreven. Met de schoolbesturen is gekeken naar de werkbaarheid van deze regels en zijn deze waar nodig aangepast. In veel gevallen gaat het om het aanpassen van de beleidsregels naar de dagelijkse praktijk.

1) Bekostiging gymnastiekruimte

In deze beleidsregel is de maximale afstand gewijzigd van hemelsbreed in loop en fietsafstand:

- Loopafstand basisonderwijs 1 km in plaats van 1 km hemelsbreed.
- Fietsafstand 2 km voortgezet onderwijs in plaats van 2 km hemelsbreed.

En voor het bepalen van de ruimtebehoefte wordt uitgegaan van groepen i.p.v. leeftijden en voor kleuters onder voorwaarden mogelijk gemaakt om te gymmen in een gymnastieklokaal:

- Jonger dan 6 jaar aangepast naar groep 1 en 2.
- Ouder dan 6 jaar aangepast naar groep 3 t/m 8.

2) Aanvragen vergoeding schades

De procedurele afspraken zijn aangepast aan de huidige werkwijze: schades die onder de dekking (storm, brand, water, inbraak) vallen en waarvan de herstelkosten lager zijn dan het eigen risico bedrag van € 5.000 kunnen worden ingediend met de overige schades per kwartaal en niet via afdeling verzekeringen

3) Bekostiging brandmeld- en inbraakalarminstallaties

In de beleidsregel is de mogelijkheid van bekostiging beveiligingscamera's toegevoegd: een bijdrage van max. € 2.500 per school voor het plaatsen van camera's. Om schades waarvoor de gemeente verantwoordelijk is te verminderen. En bedrijfsnamen zijn uit de beleidsregels verwijderd.

4) Wijze van uitbetaling

Deze beleidsregel is op een aantal punten aangepast:

- Opname haalbaarheidsonderzoek in opdracht van de gemeente.
- Nieuwe betaaltermijnen die beter aansluiten bij het bouwproces en leiden tot latere activering van de kredieten. De huidige wijze van uitbetaling (95% bij de start van de bouw) past niet bij het tempo van uitgaven van het schoolbestuur.
- Voor (vervangende)nieuwbouw wordt de IHP-normering (VNG met plus om kwaliteit mogelijk te maken) gehanteerd en voor uitbreiding/inrichting/etc.de VNG-norm.
- Bij grote projecten wordt een bouwvoorbereidingskrediet verschaft. Hiermee kan een aanbestedingsgereed ontwerp worden gemaakt.
- Herstel constructiefout wordt 100 achteraf % vergoed.
- Er kunnen begeleidingskosten worden vergoed bij herstel constructiefout.

5) Verhuur en Medegebruik

Deze nieuwe beleidsregels geeft meer duidelijkheid voor schoolbesturen en gemeente omtrent de verhuur en het medegebruik van ruimten. Dit als aanvulling op hoofdstuk 4 van de verordening.